

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL K. V. SKUNDO**

2022 m. vasario d. Nr. S- (7-217/2021)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narės, pavaduojančios Komisijos pirmininką, Rasos Stravinskaitės (pranešėja), narių Andriaus Veniaus, Vilmos Vildžiūnaitės, išnagrinėjo K. V. (toliau – Pareiškėjas) 2021-12-23 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2021-12-10 sprendimo dėl atleidimo nuo baudų, delspinigių ir / ar palūkanų Nr. (21.222) 500-322 (toliau – Sprendimas, skundžiamas sprendimas). Inspekcijos atstovas Danel Sabukevič Komisijos 2022-01-25 posėdyje nuotoliniu būdu dalyvavo, Pareiškėjas nedalyvavo.

Komisija n u s t a t ė :

Pareiškėjas 2021-12-23 skunde tvirtina, jog jo prašymas dėl delspinigių panaikinimo nepagrįstai buvo atmestas. Pareiškėjas savo 2021-11-13 pareiškimu prašė ne atleisti jį nuo delspinigių mokėjimo, o delspinigių, kaip neteisėtai nustatytus, panaikinti. Iš skundžiamo sprendimo, pasak Pareiškėjo, matyti, kad Inspekcija neteisingai suprato jo prašymą. Be to, toks klausimo sprendimas prieštarauja ir 2016 m. deklaracijos teiginiams, o būtent, delspinigių kilmė neatitinka deklaracijos duomenų. 2016 m. deklaracijos ginčo dalykas yra butas Kalvarijų g. 77-11, Vilniuje. Pareiškėjas šį butą įsigijo pagal 2003-06-13 statybos rangos sutartį, o pagal 2006-11-24 dovanojimo sutartį padovanojo savo tėvui N. N., kuris, remdamasis Lietuvos Respublikos Civilinio kodekso (toliau – CK) 6.468 straipsnio 1 dalies ir 1.87 straipsnio nuostatomis, jam padovanotą butą Kalvarijų g. 77-11, Vilniuje, priimti atsisakė ir tokiu pačiu būdu jį gražino Pareiškėjui.

Pareiškėjas butą Kalvarijų g. 77-11, Vilniuje, 2016-04-01 pardavė. Inspekcija sukūrė ginčą, kad Pareiškėjas pardavė butą, įgytą ne pagal buto statybos sutartį, o pagal dovanojimo sutartį. Tačiau toks aiškinimas, Pareiškėjo teigimu, yra neteisingas.

Inspekcija mano, kad Pareiškėjas pardavė butą Kalvarijų g. 77-11, Vilniuje, kuri jam dovanojo tėvas N. N., nes teikdamas už 2016 m. deklaraciją, jis privalėjo jį deklaruoti kaip apmokestinamą turtą. Pareiškėjas minimą butą įsigijo pagal rangos sutartį, todėl ir deklaravo jį kaip neapmokestinamą turtą. Pareiškėjas manė, kad pardavė tą patį butą, kuri pasistatė pagal 2003-06-13 rangos sutartį. Tuo labiau, kad N. N. atsisakė priimti jam dovanotą butą Kalvarijų g. 77-11, Vilniuje ir jo nepriėmė.

Pareiškėjas teigia, jog norėdamas baigti šį ginčą, jis 2021 m. patikslino 2016 m. deklaraciją ir nurodė, kad butą Kalvarijų g. 77-11, Vilniuje, įsigijo dovanojimo būdu, sumokėjo 1 590 Eur gyventojų pajamų mokestį (toliau – GPM) ir tokį pareiškimą įteikė Inspekcijai. Tačiau Inspekcija pareikalavo, kad nuo šios sumos Pareiškėjas sumokėtų ir delspinigių, kurie sudaro 477,68 Eur.

Pareiškėjo nuomone, toks reikalavimas galėtų būti, jeigu jis būtų teisėtas, neprieštarautų įstatymų nuostatomis, o būtent, CK 6.71 straipsnio nuostatomis, pagal kurias delspinigiai – tai įstatymų, sutarties ar teismo nustatyta pinigų suma, kurią skolininkas privalo sumokėti kreditoriui, jeigu prievolė neįvykdyta arba netinkamai įvykdyta. Pareiškėjui tokia prievolė nustatyta nebuvo, o jis pats ją prieš savo valią sukūrė, nes ne tik patikslino deklaraciją, bet ir sumokėjo mokesčius, kurie galėtų būti apskaičiuoti pagal deklaracijoje padarytus patikslinimus. Tačiau jeigu tokie delspinigiai ir galėtų būti apskaičiuoti, tai nuo tos dienos, kai Pareiškėjas apskaičiavo GPM.

Pareiškėjas teigia, kad jis parašė Inspekcijai 2021-12-20 pareiškimą, jog tikslina 2016 m. deklaraciją nurodant, kad pirminė deklaracija, pateikta dar 2016 m., yra teisėta ir pagrįsta, joje išdėstyti duomenys atitinka faktines aplinkybes ir įstatymų nuostatas.

CK 4.262 straipsnyje pasakyta, kad įrašyti į viešą registrą duomenys laikomi teisingais, kol nenuginčyti įstatymų nustatyta tvarka. Pareiškėjas nurodo ginčo butą įsigijęs teisėtai pagal rangos sutartį. Namų statyba, kuriame buvo minimas butas, nebuvo baigta, namų baigtumas, kaip nurodoma viešame registre, sudarė tik 73 proc., t. y. butas buvo be apdailos darbų. Dėl to ir apdailos darbus Pareiškėjas atliko savo sąskaita. Šie duomenys nėra nuginčyti ir, sutinkamai su CK 4.262 straipsnio nuostatomis, yra išsamūs ir teisingi. Po to pagal 2006-11-24 dovanojimo sutartį Pareiškėjas butą padovanojo tėvui N. N. Ši dovanojimo sutartis įstatymų nustatyta tvarka irgi nėra panaikinta ar pakeista. Pareiškėjo tėvas N. N. turėjo teisę šį butą kaip dovaną priimti, taip pat turėjo teisę ir atsisakyti ją priimti (CK 6.468 straipsnio 1 dalis). N. N. atsisakė priimti padovanotą butą, atsisakydamas perimti jo valdymą bei naudojimąsi juo, o būtent, N. N. nesirūpino butu Kalvarijų g. 77-11, Vilniuje, nemokėjo komunalinių mokesčių ir mokesčių, susijusių su buto priežiūra. Jis minimu butu ir nesinaudojo, nepersikėlė į jį gyventi ir jame negyveno. Taigi, jis nebuvo perėmęs ir buto naudojimosi funkcijos. Šie duomenys įstatymų nustatyta tvarka nėra nuginčyti, dėl to jie yra teisingi ir išsamūs. N. N., turėdamas galvoje, kad jis tokiu būdu atsisako priimti butą Kalvarijų g. 77-11, Vilniuje, remdamasis CK 1.87 straipsnio 1 dalies nuostatomis, sudarė dovanojimo sutartį, kuri įstatymų nustatyta tvarka irgi nenuginčyta, yra teisėta ir pagrįsta. Todėl pirminė deklaracija, pateikta dar 2016 m., yra teisėta ir pagrįsta. Lygiai taip pat ir jos patikslinimas, padarytas 2021-12-20, yra teisėtas ir pagrįstas, tuo labiau, kad tai atitinka ir N. N. valią.

Skunde daroma išvada, kad esant nurodytoms aplinkybėms įpareigojimas dėl 2016 m. deklaracijos mokėti delspinigius, kaip ir aiškinimas, kad butas Kalvarijų g. 77-11, Vilniuje, jo pardavimo metu priklausė apmokestinamam turtui, yra nepagrįstas. Vadovaudamasis išdėstyti bei minėtomis įstatymų nuostatomis, Pareiškėjas skunde prašo panaikinti Inspekcijos 2021-12-10 sprendimą Nr. (21.222) 500-322 ir priimti naują: panaikinti įpareigojimą Pareiškėjui mokėti 477,68 Eur delspinigius ir ginčą dėl deklaracijos tikslinimo nutraukti, nurodant, kad 2016 m. pateikta deklaracija yra teisinga ir išsamai.

Inspekcija, išnagrinėjusi Pareiškėjo 2021-11-13 prašymą dėl atleidimo nuo delspinigių, Sprendimu neatleido Pareiškėjo nuo 479,10 Eur GPM delspinigių mokėjimo.

Mokesčių apskaitos informacinės sistemos (toliau – MAIS) duomenimis, Pareiškėjas 2021-12-06 (prašymo nagrinėjimo dieną) valstybės biudžetui skolingas 481,61 Eur GPM delspinigių, 64,17 Eur nekilnojamojo turto mokesčio (toliau – NTM) ir 0,72 Eur NTM delspinigių.

Inspekcija Sprendime cituoja atleidimo nuo delspinigių pagrindus, įtvirtintus Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 100 straipsnio 1 dalyje (2018-06-28 įstatymo redakcija Nr. XIII-1329, įsigaliojusi nuo 2019-01-01) ir nurodo, jog prašymas atleisti nuo delspinigių gali būti tenkinamas tik tada, jei yra nors viena aplinkybė, numatyta ir įtvirtinta Sprendime pacituotose MAĮ normose. MAĮ nėra įtvirtinta galimybė atleisti mokesčių mokėtoją nuo delspinigių mokėjimo kitu, negu šiame įstatyme nustatytu, pagrindu.

Pasak Sprendimo, MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 2 punktas taikomas specialiais atvejais, kai Lietuvos Respublikos Seimas specialiajame mokesčių įstatyme nustato atleidimo nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies specialią

tvarką ir sąlygas, pavyzdžiui, tokios sąlygos buvo nustatytos 2018-06-28 Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 2, 38, 68, 87, 100, 132, 139, 140 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 40¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-1329 11 straipsnyje „Atleidimas nuo delspinigių už nesumokėtus mokesčius“. Tačiau nagrinėjamu atveju tokių sąlygų nenustatyta.

Inspekcija Sprendime cituoja mokesčių mokėtojo prievolės sumokėti mokesčio delspinigius už ne laiku įvykdytą mokesstinę prievolę įtvirtinančias MAĮ 96 straipsnio 1 dalies 1 punkto, 97 straipsnio 1 dalies nuostatas, Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau – GPMĮ) 6 straipsnio 1 dalies, 17 straipsnio 1 dalies 28, 53 ir 54 punktų, 27 straipsnio nuostatas ir nurodo, jog, Inspekcijos duomenimis, 2017-11-02 buvo atliktas Pareiškėjo 2017-05-02 pateiktos Deklaracijos už 2016 m. tyrimas, kurio metu nustatyta, kad Pareiškėjas perleido 10 m. neišlaikytą nekilnojamąjį turtą ir neteisingai deklaravo turto pardavimo pajamas. Atsižvelgiant į tai, elektroninėje deklaravimo sistemoje (toliau – EDS) Pareiškėjui 2017-11-02 suformuotas Pranešimas dėl pateikto dokumento trūkumų (toliau – Pranešimas), kuriame nurodyti trūkumai (turto pardavimo apmokestinamosios pajamos deklaruotos kaip neapmokestinamosios). Pranešime prašoma pateikti tinkamai užpildytą Deklaraciją. Pareiškėjui nepateikus patikslintos Deklaracijos, pakartotinai (2018-01-26) suformuotas Pranešimas patikslinti Deklaraciją. Deklaracijos tyrimo metu Mokesčių informacijos departamentas pateikė atsakymą į Mokestinių prievolių departamento paklausimą dėl Pareiškėjui priklausiusio buto, adresu: Kalvarijų g. 77-11, Vilniuje, pardavimo pajamų apmokestinimo, kuriame konstatuota, kad GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 54 punkto nuostatos Pareiškėjo atžvilgiu negali būti taikomos. Pareiškėjas apie tai buvo informuotas Mokestinių prievolių departamento 2018-01-26 raštu Nr. (17.5-40) R-56. Taip pat nustatyta, kad Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – LAGK), išnagrinėjusi Pareiškėjo pateiktą skundą dėl Inspekcijos jam pateiktų raštų (atsakymų), priėmė 2018-04-16 sprendimą Nr. 3R-162(AG-116/02-2017), kuriame konstatuota, kad byla nutraukiama, nes šis skundas nepriskirtinas nagrinėti šios komisijos kompetencijai. Todėl EDS vėl (pakartotinai) 2018-04-30 Pareiškėjui buvo suformuotas Pranešimas, kuriame nurodyti 2017-05-02 pateiktos Deklaracijos trūkumai (turto pardavimo apmokestinamosios pajamos deklaruotos kaip neapmokestinamosios) ir prašoma pateikti tinkamai užpildytą Deklaraciją. Pareiškėjui nepateikus patikslintos Deklaracijos vėl pakartotinai – 2021-09-30 išsiųstas Pranešimas patikslinti ginčo Deklaraciją. Nustatyta, kad Pareiškėjas patikslintą Deklaraciją už 2016 m. pateikė 2021-10-27, joje minėto buto pardavimo pajamas deklaravo kaip apmokestinamąsias ir apskaičiavo papildomai mokėtiną 1 590 Eur GPM.

MAIS duomenimis, Pareiškėjas deklaruotą mokėtiną 1 590 Eur GPM už 2016 m. sumokėjo 2021-10-26, t. y. pavėluotai. MAIS duomenimis, Pareiškėjui nuo laiku nesumokėto deklaruoto 1 590 Eur GPM už laikotarpį nuo 2017-05-03 iki 2020-03-15 (nuo 2020-03-16 mokesčių mokėtojai atleidžiami nuo delspinigių Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020-03-14 nutarimu Nr. 207 šalyje nuo 2020-03-16 paskelbus karantiną) apskaičiuoti 503,04 Eur GPM delspinigiai, iš jų 1,42 Eur koreguota dėl permokos, 22,52 Eur įskaityta iš 2020-06-26 įmokos, todėl 2021-12-06 (prašymo nagrinėjimo dieną) apskaityta 479,10 Eur GPM delspinigių nepriemoka. Todėl Pareiškėjas valstybės biudžetui 2021-12-06 (prašymo nagrinėjimo dieną) skolingas 479,10 Eur GPM delspinigių, apskaičiuotų laiku nesumokėjus GPM už 2016 m. Be to, laiku nesumokėjus GPM už 2019 ir 2020 m. mokestinius laikotarpius apskaičiuota 2,51 Eur GPM delspinigių.

MAIS duomenimis, 2021-11-29 apskaityta 64,17 Eur NTM ir 0,52 Eur NTM delspinigių nepriemoka. Sprendime pažymima, kad Pareiškėjas prašyme neprašo atleisti nuo NTM delspinigių ir GPM delspinigių, apskaičiuotų laiku nesumokėjus GPM už 2019 ir 2020 m.

Įvertinus aukščiau nurodytas faktines aplinkybes bei vadovaujantis MAĮ nuostatomis, Sprendime konstatuojama, kad Pareiškėjui ginčo 479,10 Eur GPM delspinigiai laiku nesumokėjus GPM už 2016 m. apskaičiuoti pagrįstai. Pažymima, kad šiame sprendime

nevertinamas Pareiškėjo pateiktos Deklaracijos už 2016 m. duomenų teisingumas, o nagrinėjama tik Pareiškėjo atleidimo nuo 479,10 Eur GPM delspinigių galimybė.

Inspekcija Sprendime apžvelgia MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtintą atleidimo nuo delspinigių pagrindą – mokesčių mokėtojas atleidžiamas nuo delspinigių, jei įrodo, kad nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo, šio pagrindo taikymą aiškinančią Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktiką ir nurodo, jog tam, kad šiuo atveju būtų galima taikyti MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punktą, Pareiškėjas turi nurodyti bei įrodymais pagrįsti tokias aplinkybes, kurias būtų galima pripažinti objektyviomis kliūtimis sumokėti mokesčius. Remdamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos 7 straipsnio (įstatymo nežinojimas neatleidžia nuo atsakomybės), MAĮ 40 straipsnio nuostatomis, Inspekcija tvirtina, jog Pareiškėjas privalėjo žinoti (išsiaiškinti) savo su mokesčių mokėjimu susijusias pareigas ir jas tinkamai vykdyti. Taigi, Pareiškėjas, kaip atsakingas ir rūpestingas mokesčių mokėtojas, privalėjo laiku deklaruoti ir sumokėti deklaruotą mokestį mokesčių įstatymų ar jų pagrindu priimto lydimojo teisės akto nustatytu terminu ir tvarka.

Pasak Sprendimo, mokesčių sumokėjimas laiku yra imperatyvi mokesčių mokėtojo prievolė valstybei, todėl mokesčių mokėtojo GPM nesumokėjimas GPMĮ nustatyta tvarka ir terminu savaime paneigia Pareiškėjo kaltės nebuvimą. Pareiškėjas, gavęs pajamas už nekilnojamojo turto pardavimą, laiku neapskaičiavo, nedeklaravo ir nesumokėjo GPM už 2016 m., todėl turi prisiimti iš šių veiksmų kylančias pasekmes, t. y. sumokėti delspinigius, apskaičiuotus už nesavalaikį GPM sumokėjimą.

Pareiškėjas prašyme nurodo, kad net ir patikslinęs Deklaraciją, mano, jog buto (esančio adresu: Kalvarijų g. 77-11, Vilniuje) pardavimo pajamos nepriklauso apmokestinamoms pajamoms, o Inspekcija tik po 4 m. po LAGK sprendimo kreipėsi į Pareiškėją dėl ginčo Deklaracijos patikslinimo. Sprendime atkreipiamas dėmesys į tai, kad po pirminės 2016 m. Deklaracijos pateikimo Pareiškėjui ne kartą (2017-11-02, 2017-12-04, 2017-12-18, 2018-01-26) buvo siūsti mokesčių administratoriaus Pranešimai apie pateikto dokumento trūkumus, kuriuose buvo prašoma pateikti tinkamai užpildytą Deklaraciją. Taip pat po 2018-04-16 LAGK sprendimo 2018-04-30 ir 2021-09-30 Pareiškėjui vėl buvo siūsti mokesčių administratoriaus Pranešimai apie 2016 m. Deklaracijoje neteisingai deklaruotas pajamas ir prašoma pateikti tinkamai užpildytą dokumentą. Pareiškėjas nepateikė įrodymų, kurie patvirtintų, kad jis nėra kaltas dėl netinkamai užpildytos 2017-05-02 pateiktos Deklaracijos. Be to, 2021-10-26 pateikdamas patikslintą Deklaraciją, jis pripažino mokesčių administratoriaus nustatytus jo padarytus GPM deklaravimo ir apskaičiavimo pažeidimus, t. y. patvirtino savo kaltę. Konstatuojama, kad Pareiškėjas pažeidė MAĮ 40 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktų, 81 straipsnio 1 dalies nuostatas. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bei sistemiškai vertinant teismų praktiką, atitinkamą teisinį reglamentavimą, Sprendime konstatuojama, kad Pareiškėjas laikytinas kaltu dėl laiku nesumokėto GPM, todėl vadovaujantis MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1 punktu, jis neatleistinas nuo 479,10 Eur GPM delspinigių mokėjimo.

Įvertinus kitus atleidimo nuo delspinigių pagrindus, įtvirtintus MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 2, 3 ir 4 punktuose, taip pat konstatuojama, kad nėra pagrindo atleisti Pareiškėją nuo GPM delspinigių, nes prašymo nagrinėjimo metu nenustatyta, kad Pareiškėjo mokestinis pažeidimas buvo sąlygotas *force majeure* ar *cas fortuit* aplinkybių ar, kad Pareiškėjo atskira veika, nors ir pažeidžiančia mokesčio įstatymo nuostatas, nepadaroma žalos biudžetui ar, kad mokestinis pažeidimas buvo sąlygotas klaidingos mokesčių administratoriaus konsultacijos. Prašymo nagrinėjimo metu nenustatyta mokesčių administratoriaus veiksmų, kurie pašalintų paties Pareiškėjo atsakomybę ir būtų pagrindas konstatuoti MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 ir 4 punktuose numatytų atleidimo nuo delspinigių pagrindų buvimą. Todėl atsižvelgiant į aukščiau minėtų teisės aktų nuostatas bei vadovaujantis LVAT formuojama praktika, daroma išvada, jog Pareiškėjo prašymo motyvai ir nustatytos aplinkybės neatitinka nei vienos iš sąlygų, įtvirtintų MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 ir 4 punktuose, todėl jis negali būti atleistas nuo 479,10 Eur GPM delspinigių mokėjimo šiais pagrindais.

Sprendime nurodoma, jog vadovaujantis MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 4 punktu ir Inspekcijos viršininko 2004-07-26 įsakymu Nr. VA-144 patvirtintų Atleidimo nuo baudų, delspinigių ir palūkanų taisyklių (nuo 2012-10-07 galiojanti 2012-10-01 įsakymo Nr. VA-89 redakcija, toliau – Taisyklės) 7.3 papunkčiu, mokesčių mokėtojas – fizinis asmuo gali būti atleidžiamas nuo delspinigių mokėjimo, jei yra sunki jo ekonominė / socialinė padėtis, kaip tai suprantama pagal MAĮ 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą, t. y. fiziniam asmeniui reikia valstybės paramos (asmuo yra pensinio amžiaus, invalidas, asmeniui reikalingas gydymas, medicininė profilaktika ir rehabilitacija, asmuo yra bedarbis, gauna socialinę pašalpą) arba tokia parama jau teikiama. Tokiu atveju mokesčių mokėtojas, prašydamas atleisti jį nuo delspinigių, mokesčių administratoriui turi pateikti kompetentingų institucijų išduotus dokumentus, patvirtinančius sunkią ekonominę ir / ar socialinę padėtį. Vertinant atleidimo nuo delspinigių galimybę minėtu MAĮ nustatytu pagrindu, privaloma įvertinti ne tik mokesčių mokėtojo priklausymą MAĮ išvardintoms socialinės padėties asmenų grupėms, bet ir surinkti duomenis apie mokesčių mokėtojo turimą turtą bei pajamas, iš kurių Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka galėtų būti išieškota mokestinė nepriemoka. Pažymima, jog Inspekcija nerenka, nesistemina ir neturi informacijos apie mokesčių mokėtojams teikiamą socialinę paramą, reikalingą pagalbą ir pan.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos duomenimis, Pareiškėjas dirba. Iš pateiktos Deklaracijos už 2020 m. duomenų matyti, kad Pareiškėjas 2020 m. gavo 23 193,61 Eur su darbo santykiais susijusias pajamas, 455,46 Eur už ankstesnius metus apskaičiuotas darbo pajamas, kurios išmokėtos 2019 m. ar vėlesniais metais, 4 610 Eur turto nuomos pajamas, 110 000 Eur nekilnojamojo turto perleidimo pajamas, 5 000 Eur kito nei būstas nekilnojamojo turto perleidimo pajamas. VĮ Registrų centro 2021-11-29 duomenimis, Pareiškėjui nuosavybės teise priklauso 8 nekilnojamojo turto objektai (ir / ar jų dalys).

Pažymima, kad kartu su prašymu Pareiškėjas nepateikė jokių dokumentų, patvirtinančių, jog jo ekonominė ir / ar socialinė padėtis yra sunki, Inspekcija taip pat tokių duomenų neturi. Atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjas yra darbingo amžiaus, dirba ir gauna su darbo santykiais susijusias pajamas, todėl galėjo užtikrinti savalaikį GPM sumokėjimą, turi nekilnojamojo turto, iš kurio gali būti išieškota mokestinė nepriemoka, Sprendime konstatuojama, kad Pareiškėjo ekonominė (socialinė) padėtis nėra sunki, todėl jam netaikytinos MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punkto nuostatos ir jis nuo 479,10 Eur GPM delspinigių mokėjimo šiuo pagrindu neatleistinas.

Pasak Sprendimo, prašymo nagrinėjimo metu atleidimo nuo delspinigių pagrindų pagal MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 1–4 punktus ir 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą nenustatyta, todėl Pareiškėjas negali būti atleistas nuo 479,10 Eur GPM delspinigių mokėjimo. Pareiškėjas, kaip sąžiningas ir apdairus mokesčių mokėtojas, turėtų kaip įmanoma greičiau siekti sumokėti 64,17 Eur NTM, 0,52 Eur NTM delspinigių ir 2,51 Eur GPM delspinigių nepriemokas.

Komisija k o n s t a t u o j a :

Pareiškėjo 2021-12-23 skundas atmestinas, skundžiamas sprendimas tvirtintinas.

Ginčas tarp šalių vyksta dėl Sprendimo, kuriuo Inspekcija neatleido Pareiškėjo nuo 479,10 Eur GPM delspinigių mokėjimo, pagrįstumo ir teisėtumo.

Iš Sprendimo turinio matyti, kad Inspekcija ginčo atveju nenustatė MAĮ 100 straipsnio 1 dalyje ir 141 straipsnio 1 dalyje nurodytų pagrindų, kuriais remiantis būtų galima atleisti Pareiškėją nuo apskaičiuotų GPM delspinigių mokėjimo. Tuo tarpu Pareiškėjas, remdamasis skunde nurodomomis aplinkybėmis, susijusiomis su pajamų mokesčio deklaracijos už 2016 m. pateikimu bei jos tikslinimu, dėl ko Pareiškėjui atsirado mokestinė prievolė sumokėti į biudžetą 1 590 Eur GPM už 2016 m. mokestinį laikotarpį (pažymėtina, jog Pareiškėjas šią prievolę įvykdė 2021-10-26, todėl, vadovaujantis GPMĮ 27 straipsnio 1 ir 5 dalimis, 36 straipsnio 2 dalimi, MAĮ 96 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 97 straipsnio 1 dalimi, 98 straipsnio 1 dalies 1 punktu, už laikotarpį nuo 2017-05-03 iki 2020-03-15 Pareiškėjui buvo apskaičiuoti

503,04 Eur GPM delspinigiai, kurių suma po atliktų įskaitymų 2021-12-06 sudarė 479,10 Eur), prašo Komisijos skundžiamą sprendimą panaikinti ir priimti naują sprendimą: panaikinti įpareigojimą mokėti 477,68 Eur GPM delspinigių ir ginčą dėl deklaracijos tikslinimo nutraukti, nurodant, kad 2016 m. pateikta deklaracija yra teisinga ir išsami.

Pareiškėjas 2021-12-23 skunde Komisijai akcentuoja, jog Inspekcija neteisingai suprato Pareiškėjo 2021-11-13 pareiškimą, kuriame pastarasis prašė ne atleisti jį nuo apskaičiuotų GPM delspinigių mokėjimo, tačiau šiuos delspinigių kaip neteisėtai apskaičiuotus panaikinti.

Pasisakant dėl šių Pareiškėjo argumentų pastebėtina, jog MAĮ 100 straipsnio 2 dalis numato, kad nuo delspinigių mokesčių mokėtoją gali atleisti mokesčių administratorius, o mokesčio ginčo metu – ir mokesčio ginčą nagrinėjanti institucija. Taisyklių 8 punkte nustatyta, kad mokesčių mokėtojas nuo baudų, delspinigių ir / ar palūkanų gali būti atleidžiamas jo prašymu arba mokesčių administratoriaus iniciatyva (nesant mokesčių mokėtojo prašymo): mokesčio patikrinimo rezultatų tvirtinimo metu; nagrinėjant mokesčio ginčą; atliekant atskirą atleidimo nuo baudų, delspinigių ir / ar palūkanų procedūrą.

Iš Inspekcijai pateikto 2021-11-13 pareiškimo turinio matyti, jog Pareiškėjas, nesutikdamas su Inspekcijos 2021-11-08 pranešime apie nesumokėtus mokesčius ir numatomą vykdyti išieškojimą išdėstyto priminimu sumokėti 477,68 Eur GPM delspinigių, prašė šį pranešimą panaikinti ir atleisti Pareiškėją nuo pareigos sumokėti šią delspinigių sumą. Atsižvelgiant į aukščiau pacituotą teisinį reglamentavimą, pagal kurį mokesčių mokėtojo atleidimo nuo delspinigių procedūra gali būti inicijuota mokesčių administratoriaus iniciatyva net nesant mokėtojo prašymo, į Pareiškėjo 2021-11-13 pareiškime išdėstytą reikalavimą atleisti jį nuo GPM delspinigių mokėjimo, Inspekcija, Komisijos nuomone, pagrįstai vertino, kad Pareiškėjas šiuo pareiškimu inicijavo specialią mokesčių administravimo procedūrą – atleidimo nuo delspinigių, kuri reglamentuota MAĮ 100 straipsnio nuostatose bei Taisyklėse ir kurios metu vertintina, ar yra MAĮ įtvirtinti pagrindai, kuriems esant mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo delspinigių mokėjimo.

Pažymėtina, jog GPM delspinigių apskaičiavimas bei atleidimas nuo delspinigių yra skirtingos mokesčių administravimo procedūros, vykdomos atskirose MAĮ nuostatose nurodytais pagrindais. Delspinigiai mokesčių mokėtojui skaičiuojami esant MAĮ įtvirtintiems pagrindams: kai mokesčių mokėtojas nesumoka ar pavėluotai į biudžetą sumoka savo paties deklaruotą mokesį, taip pat mokesčių administratoriaus patikrinimo metu nustatytą nedeklaruotą deklaruojamą ar neapskaičiuotą nedeklaruojamą mokesį (MAĮ 96 straipsnio 1 dalis).

MAĮ 66 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad vadovaudamasis mokesčių teisės aktais, priklausanti mokėti mokesį apskaičiuoja pats mokesčių mokėtojas, išskyrus atitinkamuose mokesčių teisės aktuose numatytas išimtis. Pastebėjęs, kad mokeskis buvo apskaičiuotas neteisingai, mokesčių mokėtojas jį perskaičiuoja. MAĮ 73 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad priklausanti mokėti mokesčius mokesčių mokėtojas deklaruoja savarankiškai, išskyrus tiesiogiai atitinkamų mokesčių įstatymuose nurodytus atvejus. Preziumuojama, kad mokesčio deklaracijoje nurodyti duomenys yra teisingi. Taigi MAĮ 66 ir 73 straipsniai įtvirtina, kad mokesčio deklaravimas – apskaičiavimas ir deklaracijos pateikimas yra savarankiškas mokesčio mokėtojo veiksmas, sukiantis pasekmes pačiam mokesčių mokėtojui. Mokesčių mokėtojo pateikta deklaracija yra tas teisinę reikšmę turintis dokumentas, kuriuo remiantis mokesčių teisinių santykių dalyviui yra sukuriama teisė ir pareiga mokesčių teisinių santykių srityje. Paprastai mokesčių mokėtojui sukuriama pareiga sumokėti atitinkamą mokesį arba teisė susigražinti mokesčio permoką (sumokėtas per dideles mokesčio sumas).

Šio ginčo atveju nustatyta, kad Pareiškėjas 2021-10-26 pateikė patikslintą pajamų mokesčio deklaraciją už 2016 m., kurioje apskaičiavo mokėtiną 1 590 Eur GPM ir šią sumą 2021-10-26 sumokėjo į biudžetą. Pagal GPMĮ 27 straipsnio 1 ir 5 dalis gyventojas, turintis prievolę teikti metinę pajamų mokesčio deklaraciją, pajamų mokesčio skirtumą tarp metinėje pajamų mokesčio deklaracijoje už mokesčio laikotarpį apskaičiuotos pajamų mokesčio sumos

ir mokesčiniu laikotarpiu sumokėtos (išskaičiuotos) pajamų mokesčio sumos privalo sumokėti į biudžetą iki šiame straipsnyje nustatyto metinės pajamų mokesčio deklaracijos pateikimo termino pabaigos (iki kalendorinių metų, einančių po to mokesčio laikotarpio, už kurį teikiama deklaracija, gegužės 1 dienos). Atsižvelgiant į šias GPMĮ nuostatas, terminas sumokėti GPM už 2016 m. suėjo 2017-05-01. Pareiškėjui įvykdžius šią prievolę pavėluotai – 2021-10-26, atsirado MAĮ įtvirtintas teisinis pagrindas (MAĮ 96 straipsnio 1 dalies 1 punktas, 97 straipsnio 1 dalis) nuo pavėluotai sumokėto GPM skaičiuoti delspinigius. Esant įstatyminiam pagrindui skaičiuoti delspinigius, mokesčių administratorius neturi teisės jų neskaičiuoti, nes tai būtų įstatymo pažeidimas. Taip pat pažymėtina, jog Pareiškėjo skunde Komisijai dėstoma pozicija, kad GPM prievolė už 2016 m. patikslintoje pajamų mokesčio deklaracijoje yra apskaičiuota neteisingai (Pareiškėjo tvirtinimu, pirminė dar 2016 m. pateikta deklaracija yra teisėta ir pagrįsta), nepaneigia įstatymo pagrindu kilusios pareigos sumokėti GPM delspinigius, kuri, kaip minėta, kilo paties Pareiškėjo atliktų valinių veiksmų – patikslintos pajamų mokesčio deklaracijos už 2016 m. pateikimo išdavoje.

Kaip jau buvo minėta, Pareiškėjas 2021-11-13 pareiškimu Inspekcijai inicijavo kitą mokesčių administravimo procedūrą – atleidimo nuo delspinigių procedūrą. Tiek paties GPM, tiek ir šio mokesčio delspinigių apskaičiavimo teisingumo ir pagrįstumo vertinimas nėra šio nagrinėjamo ginčo, kurio metu sprendžiamas klausimas dėl galimybės esant MAĮ įtvirtintiems pagrindams atleisti mokesčių mokėtoją nuo apskaičiuotų delspinigių, dalykas. Todėl Komisija nevertina Pareiškėjo skunde nurodomų aplinkybių, susijusių su Pareiškėjo pateiktų pirminės bei patikslintų metinių pajamų deklaracijų už 2016 m. duomenų teisingumu, taip pat ir su Pareiškėjo prievolės mokėti GPM už 2016 m. pagrįstumu ir dėl šių aplinkybių šiame sprendime nepasisako.

Komisija pažymi, kad šio mokesčio ginčo nagrinėjimo ribos yra tik Sprendimo, kuriuo Pareiškėjas buvo neatleistas nuo GPM delspinigių, teisėtumo ir pagrįstumo vertinimas, atsižvelgiant į MAĮ bei Taisyklių nuostatas, nustatančias atleidimo nuo delspinigių pagrindus bei prašymų atleisti nuo delspinigių nagrinėjimo tvarką. Pažymėtina, kad būtent tokios pozicijos formuojamoje teismų praktikoje laikosi ir LVAT (pvz., 2014-01-16 nutartis adm. byloje Nr. A-442-57-14).

MAĮ 100 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies, jeigu tokia teisinė galimybė yra numatyta specialiajame mokesčių įstatyme; yra šio įstatymo 141 straipsnio 1 dalyje nustatytas pagrindas (atleidimo nuo paskirtų baudų mokėjimo pagrindai): 1) jei mokesčių mokėtojas įrodo, kad nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo; 2) jei mokesčio įstatymas pažeistas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo mokesčių mokėtojo valios ir kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti. Tokiomis aplinkybėmis nelaikomi mokesčių mokėtojo ar jo darbuotojų veiksmai ar neveikimas, taip pat mokesčių mokėtojo nemokumas; 3) kai mokesčių mokėtojo atskira veika, nors ir pažeidžiančia mokesčio įstatymo nuostatas, nepadaroma žala biudžetui; 4) kai mokesčių mokėtojas mokesčio įstatymą pažeidė dėl klaidingo apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo arba mokesčių administratoriaus raštu ar telefonu, jei suteikta konsultacija centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka buvo įrašyta ir yra galimybė nustatyti skambinantį asmenį – mokesčių mokėtoją (ar jo atstovą), suteiktos klaidingos konsultacijos mokesčių mokėjimo klausimais); kitais atvejais, kai delspinigius išieškoti netikslinga ekonominiu ir (ar) socialiniu požiūriu, kaip tai suprantama pagal šio įstatymo 113 straipsnio 1 dalies 3 punktą. Šis atleidimo pagrindas gali būti taikomas tik mokesčių mokėtojams – fiziniams asmenims.

Įvertinus skundžiamo sprendimo turinį matyti, jog Inspekcija, nagrinėdama Pareiškėjo prašymą atleisti jį nuo GPM delspinigių mokėjimo, detalai išanalizavo visus aukščiau pacituotus MAĮ 100 straipsnio 1 dalyje (141 straipsnio 1 dalyje) įtvirtintus atleidimo nuo delspinigių pagrindus, atsižvelgė į LVAT suformuotą šių teisės normų taikymo praktiką ir išdėstė išsamus motyvus, kodėl Pareiškėjas negali būti atleistas nuo GPM delspinigių mokėjimo nei vienu iš nurodytose teisės normose įtvirtintu pagrindu. Komisijos vertinimu, Inspekcija, konstatavusi, jog ginčo situacijoje nėra pagrindo atleisti Pareiškėją nuo GPM delspinigių

mokėjimo remiantis MAĮ 100 straipsnio 1 dalyje (141 straipsnio 1 dalies) nurodytais pagrindais, tinkamai vertino atleidimui nuo delspinigių reikšmingus faktinius duomenis ir įrodymus, teisingai taikė ir aiškino teisės normas. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, jog Inspekcija priėmė pagrįstą bei teisėtą Sprendimą, kurio keisti ar naikinti remiantis Pareiškėjo skunde Komisijai išdėstytais argumentais nėra pagrindo. Todėl Inspekcijos Sprendimas paliekamas nepakeistas.

Pareiškėjas skunde Komisijai išdėstė reikalavimus panaikinti įpareigojimą jam sumokėti 477,68 Eur GPM delspinigius ir ginčą dėl deklaracijos tikslinimo, nurodant, kad 2016 m. pateikta deklaracija yra teisinga ir išsami, nutraukti. Pasisakant dėl šių Pareiškėjo reikalavimų, pažymėtina, kad pagal MAĮ 151 straipsnį Komisija nagrinėja: mokesčius ginčus, kylančius tarp mokesčių mokėtojo ir centrinio mokesčių administratoriaus; mokesčių mokėtojo ir centrinio mokesčių administratoriaus mokesčius ginčus dėl centrinio mokesčių administratoriaus sprendimų, priimtų išnagrinėjus mokesčių mokėtojų skundus dėl vietos mokesčių administratoriaus sprendimų; mokesčių mokėtojo ir centrinio mokesčių administratoriaus mokesčius ginčus, kai centrinis mokesčių administratorius per šio įstatymo nustatytus terminus nepriėmė sprendimo dėl mokesčio ginčo. MAĮ 2 straipsnio 22 dalyje yra nurodyta, kad mokesčiai ginčai – tai ginčai, kylantys tarp mokesčių mokėtojo ir mokesčių administratoriaus dėl sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo ar kito panašaus pobūdžio sprendimo, pagal kurį mokesčių mokėtojui naujai apskaičiuojamas ir nurodomas sumokėti mokesčiai, taip pat dėl mokesčių administratoriaus sprendimo atsisakyti grąžinti (įskaityti) mokesčio permoką (skirtumą), o 145 straipsnio 2 dalis nustato, kad šiame įstatyme numatyta mokesčių ginčų nagrinėjimo procedūra taip pat taikoma nagrinėti mokesčių mokėtojo skundams dėl mokesčių administratoriaus sprendimo neatleisti nuo baudų bei (arba) delspinigių mokėjimo ir mokesčių administratoriaus atlikto mokesčių mokėtojo turimos mokesčio permokos įskaitymo.

Iš nurodyto teisinio reguliavimo seka, kad Komisijos kaip ikiteisminės institucijos kompetencijai yra priskirta nagrinėti tik mokesčius ginčus, kito pobūdžio ginčų nagrinėti įstatymu jai nėra suteikta teisė. Todėl ir Pareiškėjo atleidimo nuo GPM delspinigių klausimas priskirtinas mokesčių ginčų kategorijai, tačiau šiai kategorijai nepriskirtini Pareiškėjo siekiami inicijuoti ginčai dėl įpareigojimo sumokėti 477,68 Eur GPM delspinigius (kurie nurodyti sumokėti Pareiškėjui 2021-11-08 išsiųstame pranešime apie nesumokėtus mokesčius ir numatomą vykdyti išieškojimą) panaikinimo ir dėl ginčo dėl deklaracijos tikslinimo nutraukimo.

Pagal MAĮ 155 straipsnio 4 dalį Komisija, išnagrinėjusi mokesčių mokėtojo skundą dėl mokesčio ginčo, pagal savo kompetenciją gali priimti vieną iš šiame straipsnyje nurodytų sprendimų, t. y. patvirtinti skundžiamą centrinio mokesčių administratoriaus sprendimą, jį panaikinti, iš dalies patvirtinti arba iš dalies panaikinti, pakeisti arba perduoti skundą centriniam mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo. Taigi Komisija pagal savo kompetenciją nagrinėja ginčus, kurie priskirtini mokesčių ginčų kategorijai, vertindama šiai kategorijai priskiriamų sprendimų pagrįstumą ir priimdama MAĮ 155 straipsnio 4 dalyje numatytus sprendimus, tačiau Komisijai nesuteikta kompetencija panaikinti Inspekcijos pranešime, kuris nepriskirtinas mokesčių ginčų kategorijai, nurodytus sumokėti delspinigius ar nutraukti ginčą dėl deklaracijos tikslinimo. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-09-02 nutarimu Nr. 1119 „Dėl Mokesčių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Komisijos nuostatų 36.1 punkte nustatyta, kad Komisija sprendimu palieka mokesčių mokėtojo skundą nenagrinėtą, jeigu skundas nepriklauso Komisijos kompetencijai. Todėl Pareiškėjo skundo dalis, susijusi su reikalavimais panaikinti įpareigojimą sumokėti GPM delspinigius ir ginčą dėl deklaracijos tikslinimo nutraukti, paliekama nenagrinėtina, nes ji nepriskirtina Komisijos kompetencijai.

Atkreiptinas Pareiškėjo dėmesys į tai, kad pagal MAĮ 36 straipsnio 12 punktą Pareiškėjas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka apskųsti bet kokį mokesčių administratoriaus (jo pareigūno) veiksma ar jo neatlikimą. Skundai dėl mokesčių administratoriaus (jo pareigūno)

sprendimų, nenurodytų šio įstatymo 145 straipsnyje, jų nepriėmimo, taip pat skundai dėl centrinio mokesčių administratoriaus sprendimų (jų nepriėmimo), kuriais mokestiniai ginčai nesprenžiami iš esmės, nagrinėjami Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (MAĮ 146 straipsnio 1 dalis).

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 100 straipsnio 2 dalimi, 155 straipsnio 4 dalies 1 punktu, Komisijos nuostatų 36.1 punktu, n u s p r e n d ž i a :

1. Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2021-12-10 sprendimą dėl atleidimo nuo baudų, delspinigių ir / ar palūkanų Nr. (21.222) 500-322.

2. Pareiškėjo skundo dalį, susijusią su reikalavimais panaikinti įpareigojimą sumokėti GPM delspinigių, ginčą dėl deklaracijos tikslinimo nutraukti, palikti nenagrinėta.

Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu dėl mokestinio ginčo, turi teisę šį sprendimą apskusti Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius). Pagal Mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 2 dalį apskusti Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimą taip pat turi teisę centrinis mokesčių administratorius, tačiau tik tuo atveju, kai centrinis mokesčių administratorius ir Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, spręsdami mokestinį ginčą (arba mokestinio ginčo metu), skirtingai interpretavo įstatymų ar kito teisės akto nuostatas. Skundas Vilniaus apygardos administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos narė, pavaduojanti Komisijos pirmininką

Rasa Stravinskaitė

Komisijos narys

Andrius Venius

Komisijos narė

Vilma Vildžiūnaitė